

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова
Кафедра цивільного захисту населення та безпеки життєдіяльності

ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»

Всеукраїнський громадський дитячий рух «Школа безпеки»
Центр еколого-валеологічних ініціатив

ПРОБЛЕМИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ ТА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ УКРАЇНИ

Матеріали
III Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції
(21 квітня 2017 року, м. Київ)

КИЇВ 2017

УДК 355.58
ББК 68.69
П78

Редакційна колегія:

Шмалей С.В. – доктор педагогічних наук, професор (*відповідальний редактор*);

Гвоздій С.П. – кандидат педагогічних наук, доцент;

Дашковська О.В. - кандидат хімічних наук, доцент;

Мазена М.А. – доктор медичних наук, професор;

Литвиновський Є.Ю. – кандидат педагогічних наук, ст. науковий співробітник

Редька І.В. – кандидат біологічних наук, доцент;

Філіповський О.В. – кандидат технічних наук, ст.. науковий співробітник

Постолатій Т.О. – *відповідальний секретар.*

Затверджено до друку Організаційним комітетом III Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції «Проблеми цивільного захисту населення та безпеки життєдіяльності: сучасні реалії України»

Проблеми цивільного захисту населення та безпеки життєдіяльності: сучасні реалії України: Матеріали III Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції. Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2017. – 150 с.

Матеріали конференції висвітлюють результати різноспрямованих теоретичних і прикладних різноспрямованих досліджень в сфері цивільного захисту, розкривають сучасний стан, напрями та перспективи розвитку освіти в галузі цивільної безпеки та формування культури безпеки життєдіяльності

УДК 355.58
ББК 68.69
П78

ЗМІСТ

<i>Алтухова А.В.</i> Экологическая опасность загрязнения окружающей среды твёрдыми бытовыми отходами.....	8
<i>Бакин С.А.</i> Индивидуализация растительных и минеральных гомеопатических препаратов для профилактики нервных стрессов при чрезвычайных ситуациях.....	9
<i>Барило О.Г., Потеряйко С.П.</i> Алгоритм організації взаємодії у надзвичайній ситуації.....	10
<i>Баитан С.О.</i> Проблема збереження здоров'я студентів на сучасному етапі розвитку системи вищої освіти	11
<i>Бегун В.В., Гречанинов В.Ф.</i> Щодо формування культури безпеки життєдіяльності в навчальних, позашкільних та громадських установах.....	12
<i>Бенета Т.І.</i> Нормативно-правовий супровід забезпечення захисту населення у надзвичайних ситуаціях	13
<i>Білик В.Г.</i> Безпека життєдіяльності в системі природничо-наукової підготовки майбутніх психологів у вищих навчальних закладах	14
<i>Білошицький С.В.</i> Проблеми охорони праці та безпеки життєдіяльності очима педагогів (за матеріалами регіонального соціологічного дослідження)	15
<i>Бобро О.В., Коверзюк В.М.</i> Формування культури безпеки у студентів за допомогою курсу «Основи медичних знань»	16
<i>Бобро О.В., Шепеленко С.С.</i> Організація медико-санітарного забезпечення населення при різних видах надзвичайних ситуацій	17
<i>Бондаренко К.К., Нецадим Л.П.</i> Нормативно-правова база профілактики інфекційних захворювань в Україні	18
<i>Будяньська Е.М., Будяньська-Шмаль А.Р., Боярський О.М., Вишневська Н.П.</i> Інноваційні підходи до захисту населення від небезпечних факторів	19
<i>Буханевич Н.В.</i> Сучасні методи контролю і оцінки знань учнів основної школи	20
<i>Буханевич Н.В.</i> Оцінювання навчальних досягнень учнів молодшої школи.....	21
<i>Буц Ю.В., Крайнюк О.В.</i> Екологічні небезпеки нафтогазовидобувної галузі.....	22
<i>Ващенко В. М., Кордуба І.Б.</i> Моделювання спільного синергетичного впливу смерчу і землетрусу на водойму-охолоджувач Чорнобильської АЕС (ВО ЧАЕС)	23
<i>Вербінець Т.П., Пахомова Л.О., Русанов М.Г.</i> Діяльність волонтерів в умовах НС для організації життєзабезпечення населення.....	24
<i>Вишневська Л. В., Рябініна Г. О., Попович Т. А., Іваничук С. М., Пилипчук Л.Л.</i> Використання синтетичних продуктів органічної хімії:рішення має приймати кожний	25
<i>Войтко О.В.</i> Антистресовий вплив трансцендентальної медитації	29
<i>Войтко О.В., Войтко І.В.</i> Соціальні мережі та кібербезпека	31
<i>Володченкова Н.В., Хиврич О.В.</i> Методика управління охороною праці під час аварій/аварійних ситуацій	32
<i>Воронцова Е.В.</i> Формування медіаосвітніх компетентностей для безпечної життєдіяльності	33
<i>Гарань Н.С. Погребна В.В.</i> Специфіка викладання дисципліни «Безпека життєдіяльності» для студентів ВНЗ педагогічного профілю.....	35

<i>Гарбузюк І.В.</i> Використання соціальних мереж як інструмент для організації навчально-виховного процесу у ВНЗ	36
<i>Гогунський В.Д., Ярова І.А.</i> Принципи формування компетентностей з культури безпеки у студентів ВНЗ	37
<i>Глухова Г.Г.</i> Моніторинг службою цивільного захисту екологічної небезпеки в Україні	38
<i>Глуценко М.В. Кручина В.В.</i> Принципи медико-санітарного забезпечення при залізничних катастрофах	39
<i>Гнушев В.О.</i> Концептуальні засади зниження техногенних небезпек систем видобування торфу	40
<i>Головіна Н. В.</i> Правовий захист населення від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру	41
<i>Гриньова М.В.</i> До проблеми адаптації студентів-переселенців у вищих навчальних закладах	42
<i>Гудович О.Д., Тищенко В.О.</i> Щодо нормативно-правового забезпечення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях	44
<i>Давиденко Ю.Г.</i> Безпека учнів початкових класів під час проведення навчальних екскурсій	45
<i>Дегтяренко Т.В., Коджебаши В.Ф.</i> Цивілізаційні кризи сучасності в контексті екологічної небезпеки людства	47
<i>Демещенко А.А.</i> Влияние шума на живые организмы	48
<i>Дудка І.А.</i> Волонтерська діяльність як засіб адаптації студентів-переселенців	49
<i>Задунай О.С., Азаров І.С.</i> Вплив електромагнітного поля на рівень тривожності студентів.....	51
<i>Заїченко В.І.</i> Виброакустическая безопасность операторов строительно-дорожных машин	52
<i>Заплатинський В.М., Шматова О.О., Осадча О.І.</i> Нова програма з безпеки життєдіяльності	53
<i>Ігнатенко А.А., Серіков Я.О.</i> Шкідливі умови праці шахтарів та розвиток професійних захворювань.....	54
<i>Лькевич Н. С.</i> Аналіз стану культури безпеки життєдіяльності студентів вищих навчальних закладів	55
<i>Лькевич Н.С.</i> Моніторинг природних та техногенних небезпек в Житомирській області	56
<i>Єліссєв В.Н.</i> До питання визначення ризиків виникнення НС.....	57
<i>Каданер О.О.</i> Противоречия программы устойчивого развития.....	58
<i>Каленська В.П.</i> Медико-санітарний захист та забезпечення населення на випадок надзвичайних ситуацій	61
<i>Клесівська В.Л., Кручина В.В.</i> Формування навичок аналізу радіаційної обстановки фахівця еколога.....	64
<i>Кобець М.Ю., Клесівська В.Л.</i> Вплив електростанцій на довкілля за нормальної експлуатації та у разі аварії	65
<i>Коваленко С.А., Брук В.В.</i> Обеспечение экологической безопасности при сбросе возвратных вод предприятия ОАО «СУМЫХИМПРОМ»	66

<i>Ковальов О.С.</i> До питання наявності джерел іонізуючого випромінювання у незаконному обігу.....	68
<i>Комаров В.І., Кім Ю.В., Корж Г.І.</i> Про деякі особливості розрахунку зон захисту тросових блискавководвідів.....	69
<i>Кондель В.М., Лобода Д.О., Кусімо А.Т.</i> Аналіз куренівської трагедії в	70
<i>Кравців С.Я.</i> Аналіз пожежного ризику в місті Харків та в Харківській області	71
<i>Кропивницький Р.С.</i> “Перший на місці події” – запорука успішного рятування людей у світі	72
<i>Кусковець С.Л., Данилюк Б.Л.</i> Концепція створення Рівненського обласного центру управління у надзвичайних ситуаціях.....	73
<i>Кусковець С.Л., Данилюк Б.Л.</i> Стан з надзвичайними ситуаціями та наслідками від них у Рівненській області за останні п'ять років	74
<i>Кусковець А.С.</i> Аналіз нормативно-правової бази у сфері виявлення вибухонебезпечних предметів	75
<i>Labzhynska M., Volodchenkova N.</i> Research of the radiation background on the grain processing enterprises of Kyiv	76
<i>Лазуткін М.І., Троян Ю.І., Шмирко В.І.</i> Деякі аспекти психологічних проблем, що виникають в процесі навчання за денною та заочною формами	77
<i>Левуш С.С., Кім Ю.В., Назурський О.А.</i> Металічна ртуть як екологічна небезпека	79
<i>Левченко І. В.</i> Оцінка методів впливу вищої школи на формування безпечної поведінки особистості	80
<i>Литвиновський С.Ю.</i> Цивільна безпека в освітніх стандартах: реалії та прогноз	81
<i>Мазепа М., Ціж Л.</i> Соціальний захист осіб з інвалідністю як складова безпеки їх життєдіяльності	82
<i>Макаренко А.М., Стрюк М.П., Дрозденко Н.В., Долгий М.Л.</i> Домедична допомога як основа підтримки життя постраждалих	84
<i>Макаров О. М.</i> Міркування щодо поліпшення оборони України	85
<i>Малеев В.А., Безпальченко В.М.</i> Экологические проблемы морского транспорта.....	87
<i>Малєєв В.О., Безпальченко В.М., Шкуленко Ю.С.</i> Надзвичайна ситуація – вірус Зіка	88
<i>Малинівська Л. І.</i> Соціально-психологічне забезпечення діяльності у звичайних та екстремальних умовах	89
<i>Малинівська Л. І., Аннамехаммедов А. О., Каленська В. П.</i> Організаційно-правове забезпечення цивільного захисту населення та територій	90
<i>Малинівська Л.І., Давиденко Ю.Г.</i> Формування навичок безпечної поведінки учнівської молоді як основи системи цивільного захисту в загальноосвітніх навчальних закладах	92
<i>Малинівська Л.І., Давиденко Ю.Г.</i> «Тиждень безпеки дитини» у навчальному закладі.....	94
<i>Малинівська Л. І., Каленська В. П.</i> Підготовка учасників навчально-виховного процесу до дій при надзвичайних ситуаціях	96
<i>Мелещенко А.А.</i> Роль і завдання моніторингу природних та техногенних небезпек.....	98

<i>Мелещенко А.А.</i> Організація медико-санітарного забезпечення населення на випадок надзвичайних ситуацій	99
<i>Назаренко М.М.</i> Суїцидальні інтернет-спільноти як відображення психоціальних проблем населення в умовах збройного конфлікту в Україні	100
<i>Непокупна-Слободянюк Т.С.</i> Культура безпеки життєдіяльності як основа життя ...	101
<i>Нещадим Л.П., Адамчук Н.М.</i> Надзвичайні ситуації техногенного характеру та їх можливі наслідки	102
<i>Остроконь А.В.</i> Особливості використання мінімального спорядження юними рятувальниками та туристами	103
<i>Параняк Н.М., Витрикуш Н.М.</i> Сучасні підходи щодо організації безпеки населення	105
<i>Параняк Н.М., Романів А.С., Дацько О.С.</i> Екологічна небезпека впливу шкідливих речовин	106
<i>Переверзін Ю.П., Павленко В.В.</i> Щодо удосконалення системи цивільного захисту держави	107
<i>Пиценко А.С.</i> Влияние автомобильного транспорта на атмосферу	108
<i>Положешиний В.В.</i> Про підготовку особового складу пожежної охорони та персоналу на АЕС	109
<i>Почапська І.Я.</i> Культура викладання безпеки життєдіяльності студентам технічних вузів	110
<i>Рабійчук С. О.</i> Стимулювання суб'єктно-соціалізаційної позиції учнівської молоді у процесі її організації	111
<i>Редька І.В.</i> Пожарная безопасность лиц с нарушениями зрения	112
<i>Романюк Н.М.</i> Інноваційні технології — невід'ємна складова освітньої діяльності сфери цивільного захисту	113
<i>Сагайдак І.С.</i> Система моніторингу безпеки в Україні: стан, проблеми, перспективи	114
<i>Семенец Л.М.</i> Методологічні підходи до формування культури безпеки життєдіяльності студентів класичних університетів	115
<i>Семенченко О.О., Русалімова О.В.</i> Споживання харчових волокон в контексті безпеки життєдіяльності	116
<i>Сидоренко В.Л., Демків А.М., Азаров І.С.</i> Деякі особливості розробки експертної системи прогнозування надзвичайних ситуацій	118
<i>Слюсаренко Н.В.</i> Особливості вивчення учнями голки як важливого та небезпечного робочого органу швейної машини	119
<i>Сотер М.В.</i> Підготовка майбутніх інженерів-судномеханіків до міжкультурної комунікації як запорука уникнення надзвичайних ситуацій	120
<i>Стасюк О.М., Мазена М.А.</i> Роль ергономіки та ерготерапії у процесі життя та праці неповносправної особи	121
<i>Стрюк М.П., Макаренко А.М., Дрозденко Н.В., Долгий М.Л.</i> До питання психофізіологічного захисту населення при надзвичайних ситуаціях	122
<i>Сусло С.Т., Хорькова Г.В.</i> Особливості формування свідомості молоді щодо культури безпеки та обережності у процесі діяльності	123
<i>Ташак М.С., Саницька А.О.</i> Безпека в індустрії туризму	126

<i>Тищенко В.О., Гудович О.Д.</i> Питання планування, щодо забезпечення населення у надзвичайних ситуаціях	127
<i>Токарева М.О.</i> Стратегічні орієнтири виховання у дітей свідомої безпечної поведінки у надзвичайних ситуаціях	128
<i>Туровська Г.І.</i> Впровадження нових систем управління безпекою на основі ризик-орієнтованого підходу	129
<i>Уряднікова І. В.</i> Моніторинг енергетичних об'єктів критичної інфраструктури в зоні військових конфліктів за допомогою ГІС-технологій	130
<i>Федоров Г.В.</i> Самоменеджмент як аспект безпеки життєдіяльності людини	131
<i>Філіповський О.В., Дашковська О.В.</i> Психофізіологічні проблеми населення при техногенних небезпеках та надзвичайних ситуаціях	133
<i>Хлопов А.М.</i> Усунення природно-соціальних небезпек як засіб створення комфортного середовища проживання людини	134
<i>Черепнев І.А., Фесенко Г.В.</i> Отечественный опыт применения физиотерапии для лечения отравления хлором и фосгеном в период первой мировой войны	135
<i>Чинкіна Т.Б.</i> Екологічна безпека і здоров'я населення	136
<i>Чорна О.Г.</i> Системний підхід у підготовці майбутнього вчителя технологій з питань безпеки життя та діяльності	137
<i>Чорна Т.М.</i> Компетентнісний підхід до викладання дисциплін, пов'язаних з безпекою, у вищих навчальних закладах	138
<i>Шароватова О.П.</i> Культура безпеки в умовах сучасності: від переконань особистості до свідомості суспільства	139
<i>Шевченко С.І.</i> Перелік обмежень конституційних прав людини і громадянина за умов воєнного стану в Україні	140
<i>Шевченко С.І., Юсупова О.В.</i> Про історію становлення цивільного захисту в Україні	141
<i>Шевчук О.А.</i> Особливості формування системи медичних знань студентів вищих навчальних закладів у процесі навчання безпеки життєдіяльності	143
<i>Шмалей С.В.</i> Вивчення ергономічних характеристик знаків безпеки	146
<i>Шматова О.О., Заплатинський В.М., Осадча О. І.</i> Правові основи забезпечення залучення студентів до виконання господарських робіт	147
<i>Яцук О.В., Бурич К.О.</i> Організація роботи з безпеки життєдіяльності студентів в ТДАТУ	148
<i>Яцук О.В., Бурич К.О.</i> Аналіз природних та техногенних небезпек в Україні протягом 2016 року	149
<i>Яцук О.В., Івова Н.В.</i> Роль сучасних засобів зв'язку в процесі гасіння пожеж	150
<i>Яцук О.В., Єременко Г.О.</i> Основні вимоги правил безпеки праці під час гасіння пожеж	151

життя і діяльності майбутніх учителів технологій. Ми розглядаємо підготовку майбутнього вчителя технологій з питань безпеки життєдіяльності як систему, що включає в себе безліч взаємопов'язаних і незалежних елементів, які обумовлюють упорядковану послідовність її різних компонентів і рівнів. Важливо, що з точки зору системного підходу специфіка системи методики формування і розвитку фахових компетентностей з безпеки життєдіяльності у майбутніх учителів не повинна завершуватися на особливостях складових елементів: безпека життєдіяльності, основи охорони праці, цивільний захист, ергономіка, а взаємодоповнюються механізмом зв'язків між ними, що забезпечить цілісність системи і її функціонування.

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ДО ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН, ПОВ'ЯЗАНИХ З БЕЗПЕКОЮ, У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Чорна Т.М.

*Університет державної фіскальної служби України
oksanachorna98@gmail.com*

Існуючі природні, техногенні, соціальні й політичні джерела небезпек становлять потенційну загрозу здоров'ю і життю людей. Щоб створити безпечні умови життя і діяльності людини, потрібні знання, які навчають її формувати світогляд, приймати адекватні рішення у відповідних життєвих ситуаціях і запобігати небезпечним проявам життя. Відповідно, важливим завданням вищої школи є формування в майбутніх спеціалістів свідомого і відповідального ставлення до питань особистої безпеки і безпеки оточуючих, належна підготовка з питань захисту населення, оскільки рівень безпеки суспільства значною мірою визначається саме якістю освіти в даній сфері. Нормативні курси «Безпека життєдіяльності» та «Цивільний захист» є основними дисциплінами, спрямованими на виховання загальної культури безпеки особистості, її відповідних моральних цінностей, поглядів, поведінки; формування правильної соціальної позиції щодо власної безпеки, мотивація безпечної поведінки в побуті, на виробництві. Вивчення зазначених дисциплін дозволяє підготувати майбутніх фахівців до вирішення складних проблем, пов'язаних з прогнозуванням надзвичайних ситуацій, побудовою моделей їхнього розвитку та оцінкою соціально-економічних наслідків, а також прийняття ефективних рішень щодо розроблення та реалізації вимог до проектних рішень за критеріями ризику і безпеки об'єктів в зонах впливу надзвичайних ситуацій.

Компетентнісний підхід в освіті ґрунтується на міждисциплінарних, інтегрованих вимогах до результату освітнього процесу. Під поняттям «компетентнісний підхід» розуміють спрямованість освітнього процесу на формування та розвиток ключових (соціальних і особистісних) і професійних компетенцій особистості. Вивчення курсу «Безпека життєдіяльності» на основі компетентнісного підходу повинно передбачати формування у бакалаврів ряду загальнокультурних та професійних компетенцій. При цьому слід зазначити, що дисципліна «Безпека життєдіяльності» не вирішує спеціальних проблем безпеки. Це прерогатива спеціальних дисциплін (галузевої безпеки праці, електробезпеки, ядерної, пожежної тощо). Вона має на меті забезпечити загальну грамотність у сфері безпеки, є науково-методичним фундаментом для всіх без винятку спеціальних дисциплін. Людина, яка має знання з питань безпеки життєдіяльності, свідомо небезпек, не нашкодить іншій людині, здатна грамотно діяти в екстремальних умовах. Застосування компетентнісного підходу до викладання дисципліни «Цивільний захист» дозволить сформувати фахівця, здатного до гнучкої адаптації у мінливих життєвих ситуаціях, генерування нових ідей, самостійного та критичного мислення; спроможного бачити та формувати проблему (в спроможного бачити та формувати

проблему (в особистому та професійному плані), знаходити шляхи раціонального її вирішення; усвідомлювати, де і яким чином здобуті знання можуть бути використані в оточуючій його дійсності; здатного грамотно працювати з інформацією (збирати потрібні факти, аналізувати їх, висувати гіпотези вирішення проблем, робити необхідні узагальнення, зіставлення з аналогічними або альтернативними варіантами розв'язання, встановлювати статистичні закономірності, робити аргументовані висновки, використовувати їх для вирішення нових проблем) тощо.

Удосконалення системи вищої освіти України вимагає перегляду підходів, змісту та технологій підготовки фахівців для різних сфер діяльності, в тому числі й під час викладання нормативних дисциплін «Безпека життєдіяльності» та «Цивільний захист». Застосування компетентнісного підходу в практиці викладання курсів дозволить готувати фахівців, здатних до швидкого реагування на постійно мінливі зовнішні чинники, спроможних приймати самостійні компетентні рішення, свідомо обирати ефективні способи і методи діяльності із широкого спектра альтернатив з метою забезпечення належного рівня як особистої, так і колективної безпеки.

КУЛЬТУРА БЕЗПЕКИ В УМОВАХ СУЧАСНОСТІ: ВІД ПЕРЕКОНАНЬ ОСОБИСТОСТІ ДО СВІДОМОСТІ СУСПІЛЬСТВА

Шароватова О.П.

*Національний університет цивільного захисту України, м. Харків
sharovatova.elen@ukr.net*

Демографічна та екологічна ситуації в умовах сьогодення зумовлюють необхідність невідкладних заходів для створення належної системи протидії небезпекам існуючого світу, підвищення рівня загальної безпеки громадян. При цьому практично доведено, що успіх у будь-якій сфері залежить не лише від нормативно-правових, організаційно-технічних та освітніх заходів, а й від якостей і здібностей людини, мотивів її поведінки, впевненості у необхідності і дієвості проведених нею заходів.

Відтак, забезпечення безпеки має стати вищим пріоритетом і внутрішньою потребою кожної людини протягом усього її життя, потребою кожної родини, кожного трудового колективу, всього суспільства, держави, всієї цивілізації. Тому слід прагнути прийняття цих норм дітьми, їхніми батьками, педагогами, що у повсякденному житті відобразиться у відповідних особистісних установках і цінностях.

Усвідомлення нинішнього стану безпеки кожної особи призводить суспільство до актуальності масштабного завдання щодо перегляду існуючого ставлення до питань безпеки шляхом формування нової масової культури – культури безпеки, коли кожен українець свідомо обирає певну позицію, набуває необхідні знання та навички у сфері забезпечення безпеки, в той же час держава створює сприятливі умови для його життєдіяльності, збереження здоров'я і працездатності. Тож, зрозуміло, що написані норми і правила – це ще не культура безпеки, це лише зовнішні ознаки цивілізації, тоді як культура – це рівень самосвідомості кожного співвітчизника і всього суспільства.

Зміст культури безпеки особистості включає пріоритетні напрями базової культури цієї особистості, тобто світоглядну, моральну, психологічну та інші різновиди культури. Розвиток такої культури на індивідуальному рівні передбачає формування ідеалу і цінностей у сфері безпеки життєдіяльності, її мотивування, розвиток вроджених і формування набутих якостей особистості.

Сьогодні культура безпеки - це культура з великої літери, це норма поведінки громадянина, частина його сутності, його натура. Це природна реакція, набутий рефлекс цивілізованої людини відносно потенційної можливості прояву загрози небезпеки. Це